

NOTATKA DOTYCZĄCA SYTUACJI FINANSOWEJ DOMÓW MAKLESKICH W 2013 ROKU

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2014

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP.....	3
I. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU DOMÓW MAKLESKICH	4
II. WYNIKI FINANSOWE DOMÓW MAKLESKICH.....	4
III. PRZYCHODY DOMÓW MAKLESKICH	6
IV. KOSZTY DOMÓW MAKLESKICH	7
V. AKTYWA OGÓŁEM I KAPITAŁY WŁASNE	8
VI. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	9
SPIS TABEL	13
SPIS WYKRESÓW	13

Wstęp

Notatka poświęcona jest sytuacji finansowej domów maklerskich w roku 2013. Podstawę oceny kondycji finansowej sektora domów maklerskich stanowiły informacje przekazywane do Komisji Nadzoru Finansowego przez domy maklerskie w sprawozdaniach miesięcznych (MRF), które obrazują spełnianie norm adekwatności kapitałowej przez domy maklerskie oraz ich sytuację finansową.

Zamieszczone dane porównawcze z lat ubiegłych z zakresu bilansu oraz rachunku zysków i strat pochodzą z jednostkowych zbadanych sprawozdań finansowych sporządzonych za 2011 i 2012 rok, a w przypadku podmiotów sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z MSR/MSSF, z raportów uzupełniających – informacji o wybranych danych finansowych, stanowiących zestawienie danych z zakresu bilansu oraz rachunku zysków i strat w układzie właściwym dla polskich standardów rachunkowości.

W notatce znajdują się również informacje pochodzące z raportów bieżących informujących o niedotrzymaniu norm adekwatności kapitałowej przez domy maklerskie.

Z uwagi na niespójność okresów sprawozdawczych z prezentowanymi danymi bilansowymi i rachunku zysków i strat zostały wyłączone dwa domy maklerskie, które przyjęły za rok obrotowy okres od 1 kwietnia do 31 marca, zaś ich wielkość mierzona sumą bilansową nie jest istotna dla obrazu rynku domów maklerskich.

I. Podstawowe informacje o rynku domów maklerskich

Według stanu na 31.12.2013 r. działalność maklerską prowadziło 55 domów maklerskich o zróżnicowanym zakresie działalności. Jeden podmiot uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej w 2013 r., jednak do końca 2013 r. nie rozpoczął działalności maklerskiej.

Wśród podmiotów prowadzących działalność maklerską w 2013 r. 26 przechowywało instrumenty finansowe lub środki pieniężne klientów. Podmioty te z reguły wykonują również znacznie szerszy zakres czynności, a w związku z tym mają większe możliwości zróżnicowania źródeł generowania przychodów.

Zgodnie ze stanem na 31.12.2013 r. domy maklerskie prowadziły 1 229 723 rachunki instrumentów finansowych, na których przechowywane były instrumenty finansowe o wartości 152 229 023 tys. zł. Na rachunkach pieniężnych znajdowały się środki pieniężne klientów w kwocie 4 250 561 tys. zł. Łącznie aktywa klientów przechowywane w domach maklerskich osiągnęły wartość 156 479 584 tys. zł (wzrost o 16,45% w stosunku do 2012 r.).

Dwadzieścia trzy domy maklerskie prowadziły działalność polegającą na zarządzaniu aktywami klientów. W dniu 31.12.2013 r. podmioty te zarządzały aktywami o wartości 69 768 563 tys. zł (spadek o 23,28% w stosunku do 2012 r.).

II. Wyniki finansowe domów maklerskich

Przychody i koszty domów maklerskich zostały zdefiniowane w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich, w szczególności poprzez określenie wzoru rachunku zysków i strat domu maklerskiego.

Zestawienie przychodów i kosztów oraz wyników finansowych domów maklerskich w latach 2011 - 2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1: Przychody, koszty i wyniki finansowe sektora domów maklerskich w latach 2011-2013
(dane w tys. zł)

	2011*	2012*	2013**	Zmiana 2012/2011 w %	Zmiana 2013/2012 w %
I. Przychody z działalności maklerskiej	1 388 846	1 075 992	1 201 284	-22,53%	11,64%
I.1. Prowizje	945 782	705 266	820 362	-25,43%	16,32%

II. Koszty działalności maklerskiej	1 263 747	1 138 507	1 169 082	-9,91%	2,69%
III. Zysk (strata) z działalności maklerskiej (I-II)	125 099	-62 515	32 202	-149,97%	151,51%
IV. Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do obrotu	1 632 836	675 111	534 750	-58,65%	-20,79%
V. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	1 328 982	563 914	190 499	-57,57%	-66,22%
VI. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (IV-V)	303 854	111 197	344 251	-63,40%	209,59%
VII. Przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	5 526	10 479	1 954	89,63%	-81,35%
VIII. Koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	0	3	163	0,00%	5333,33%
IX. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi utrzymwanymi do terminu zapadalności (VII-VIII)	5 526	10 476	1 791	89,58%	-82,90%
X. Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	202 303	193 258	112 155	-4,47%	-41,97%
XI. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 775	9399	443	429,52%	-95,29%
XII. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (X-XI)	200 528	183 859	111 712	-8,31%	-39,24%
XIII. Pozostałe przychody operacyjne	17 919	40 358	39 161	125,22%	-2,97%
XIV. Pozostałe koszty operacyjne	13 390	29 918	22 172	123,44%	-25,89%
XV. Różnica wartości rezerw i odpisów aktualizujących należności	-14 717	-49 531	-8 371	236,56%	83,10%
XVI. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (III+VI+IX+XII+XIII-XIV+XV)	624 819	203 926	498 574	-67,36%	144,49%
XVII. Przychody finansowe	278 767	234 232	173 470	-15,98%	-25,94%
XVIII. Koszty finansowe	312 476	284 214	57 255	-9,04%	-79,85%
XIX. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (XVI+XVII-XVIII)	591 110	153 944	614 789	-73,96%	299,36%
XX. Zyski nadzwyczajne	0	0	0	0,00%	0,00%
XXI. Straty nadzwyczajne	0	0	0	0,00%	0,00%
XXII. Zysk (strata) brutto (XIX+XX-XXI)	591 110	153 944	614 789	-73,96%	299,36%
XXIII. Podatek dochodowy	74 136	104 826	117 819	41,40%	12,39%
XXIV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	129	391	-149	203,10%	-138,11%
XXV. Zysk (strata) netto (XXII-XXIII-XXIV)	516 845	48 727	497 119	-90,57%	920,21%

*dane ze zbadanych sprawozdań finansowych domów maklerskich

**dane z sprawozdań miesięcznych domów maklerskich nie podlegające weryfikacji przez biegłego rewidenta

W 2013 r. odnotowano wzrost wyniku finansowego netto sektora domów maklerskich o 920,2% w porównaniu do danych z 2012 r. Istotny udział w tak znaczącym wzroście wyniku finansowego netto miało poniesienie przez jeden dom maklerski w 2013 r. znacząco niższej straty w porównaniu do 2012 r. Wynik finansowy sektora domów maklerskich z wyłączeniem przedmiotowego podmiotu w porównaniu do danych z 2012 r. wzrósł o 15,7%.

III. Przychody domów maklerskich

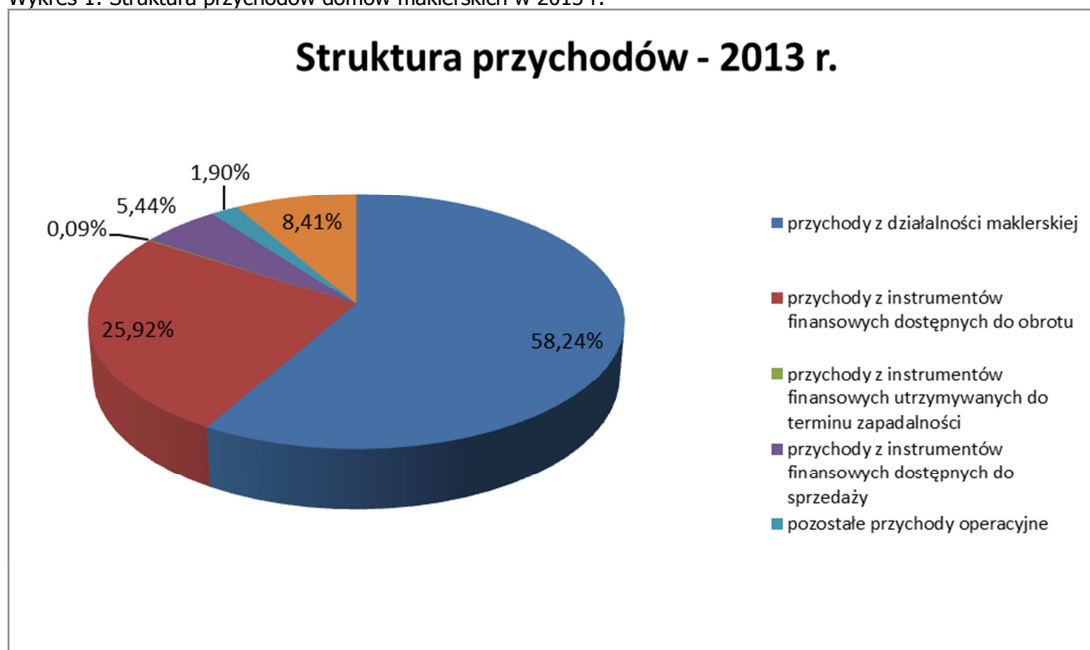
Przedstawiona poniżej struktura przychodów domów maklerskich uwzględnia następujące grupy przychodów:

1. przychody z działalności maklerskiej,
2. przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu,
3. przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności,
4. przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży,
5. pozostałe przychody operacyjne,
6. przychody finansowe.

W strukturze przychodów pominięto przychody związane z rozwiązaniem rezerw lub zmniejszeniem odpisów na należności.

Strukturę przychodów domów maklerskich w 2013 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1: Struktura przychodów domów maklerskich w 2013 r.

Strukturę przychodów z działalności maklerskiej domów maklerskich w 2013 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2: Struktura przychodów z działalności maklerskiej w 2013 r.

IV. Koszty domów maklerskich

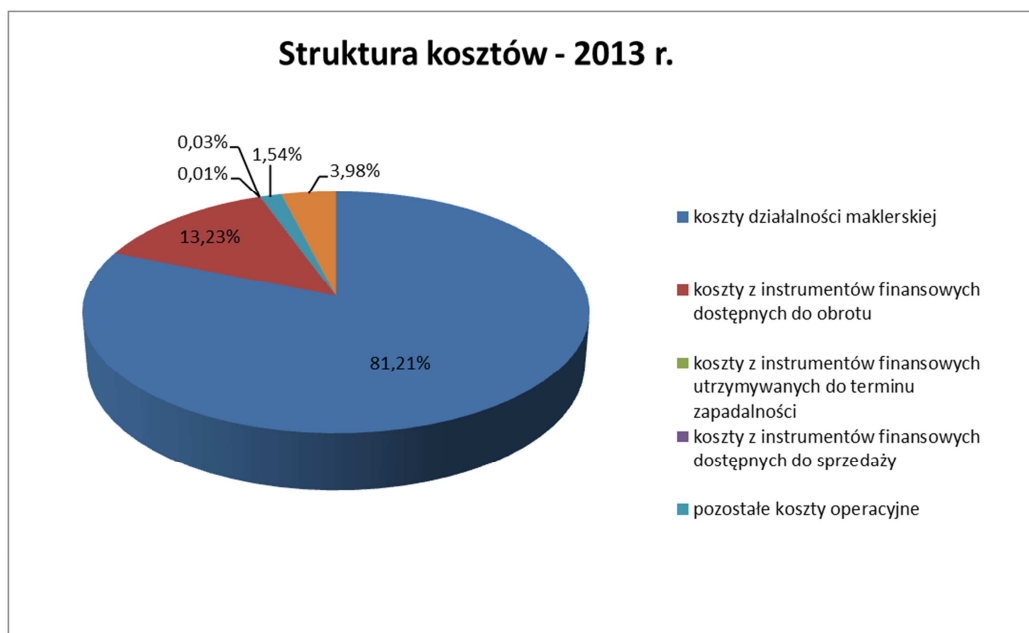
Przedstawiona poniżej struktura kosztów domów maklerskich uwzględnia następujące grupy kosztów:

1. koszty z działalności maklerskiej,
2. koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu,
3. koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności,
4. koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży,
5. pozostałe koszty operacyjne,
6. koszty finansowe.

W strukturze kosztów pominięto koszty związane z utworzeniem rezerw lub zwiększeniem odpisów należności.

Strukturę kosztów domów maklerskich w 2013 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3: Struktura kosztów domów maklerskich w 2013 r.

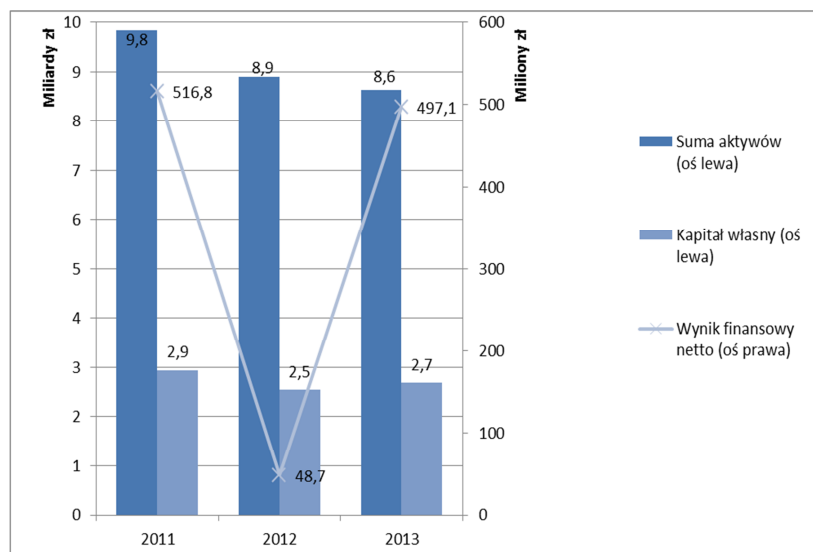
V. Aktywa ogółem i kapitały własne

W 2013 r. wartość aktywów ogółem domów maklerskich obniżyła się o 2,87% w stosunku do roku 2012 r. i osiągnęła poziom 8 634 767 tys. zł. Natomiast poziom kapitałów własnych domów maklerskich wzrósł o 5,69% w stosunku do roku 2012 r. osiągając poziom 2 685 586 tys. zł.

Należy wskazać, że aktywa ogółem domów maklerskich obejmują także środki pieniężne klientów zgromadzone na rachunkach bankowych.

Relację kapitału własnego do sumy aktywów w latach 2011 – 2013 obrazuje poniższy wykres.

Wykres 4: Kapitał własny, suma aktywów, wynik finansowy netto sektora domów maklerskich w latach 2011-2013

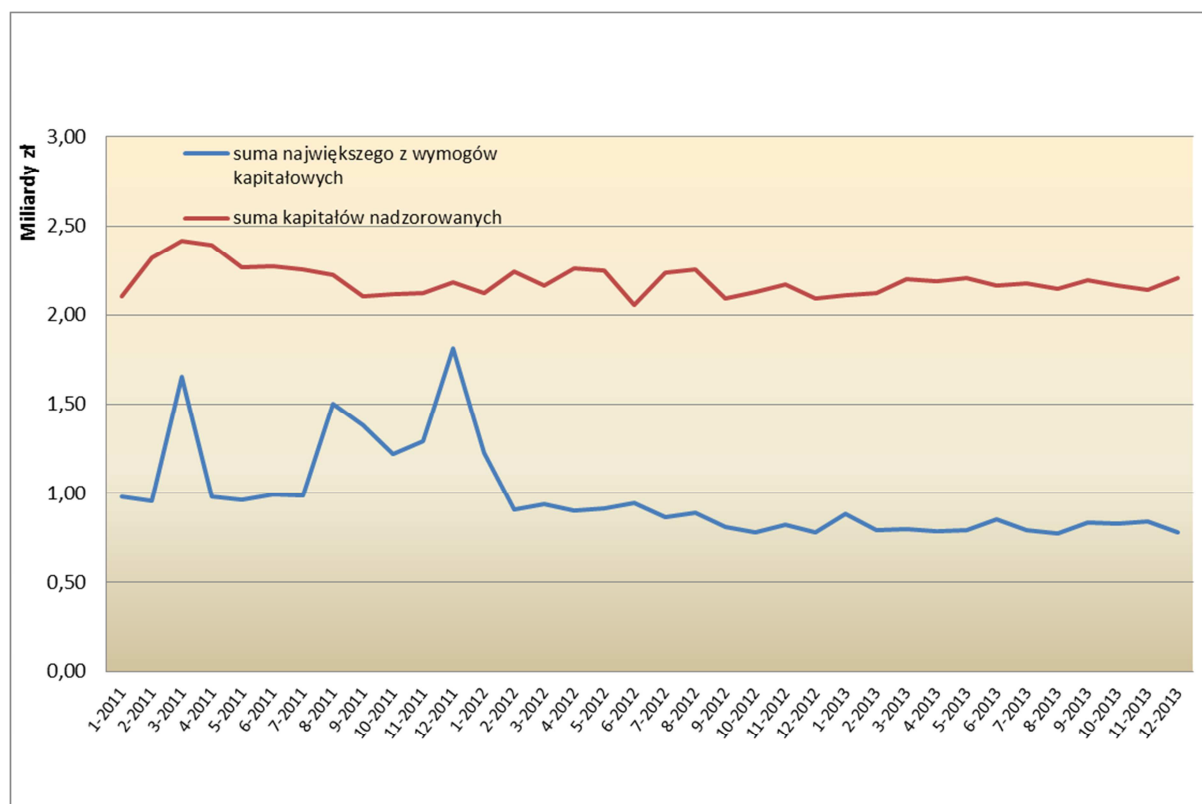
VI. Adekwatność kapitałowa

Zgodnie z obowiązującymi domy maklerskie przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (dalej „ustawa o obrocie instrumentami finansowymi”) oraz przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych, dla domów maklerskich oraz określenia maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów (dalej: „rozporządzenie o wymogach kapitałowych”) domy maklerskie zobowiązane są do utrzymywania poziomu nadzorowanych kapitałów powyżej:

- 1) całkowitego wymogu kapitałowego,
- 2) kapitału wewnętrznego,
- 3) minimalnego poziomu kapitału założycielskiego dla danego zakresu prowadzonej działalności.

Stopień pokrycia wymogów kapitałowych kapitałami domów maklerskich przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5: Suma największego z wymogów kapitałowych oraz suma poziomów nadzorowanych kapitałów sektora domów maklerskich w okresie styczeń 2011 r. – grudzień 2013 r.

Źródło: opracowanie własne

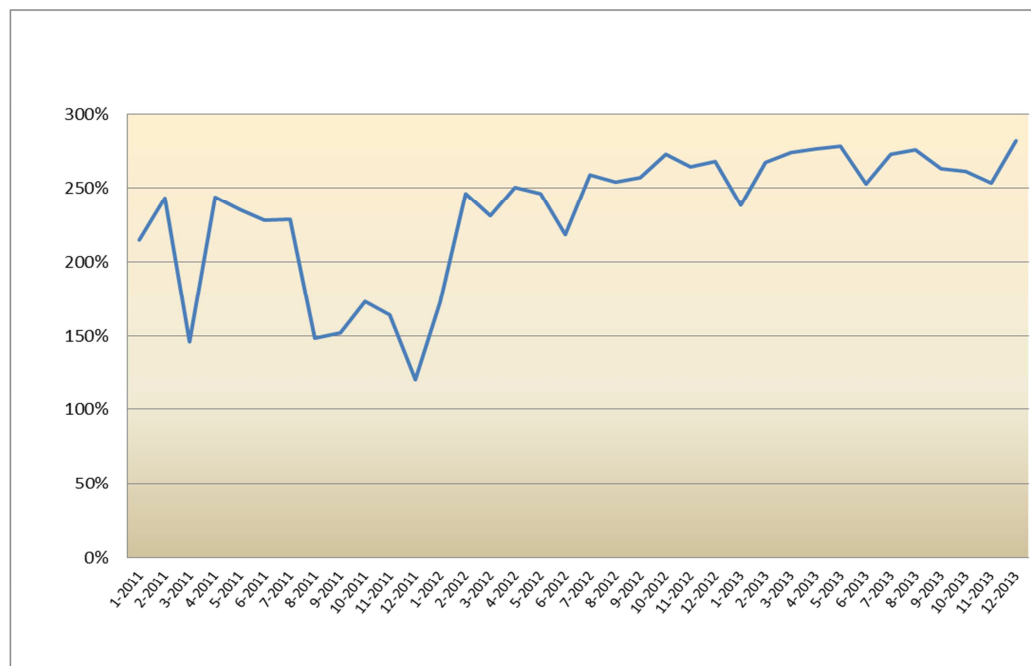
Suma największego z wymogów kapitałowych rozumiana jest jako maksymalna wartość spośród niżej wskazanych kategorii:

- 1) suma wartości całkowitego wymogu kapitałowego wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie,
- 2) suma minimalnego kapitału założycielskiego wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie,
- 3) suma wartości kapitału wewnętrznego wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie.

Suma nadzorowanych kapitałów stanowi sumę kapitałów nadzorowanych wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie.

Pokrycie największego z wymogów kapitałowych nadzorowanymi kapitałami przedstawiono jako procentowy udział sumy największego z wymogów kapitałowych w sumie nadzorowanych kapitałów wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie.

Wykres 6: Pokrycie największego z wymogów kapitałowych kapitałami nadzorowanymi sektora domów maklerskich w okresie styczeń 2011 r. – grudzień 2013 r.

Źródło: opracowanie własne

Suma poziomów kapitałów nadzorowanych wszystkich domów maklerskich w całym okresie kształtowała się powyżej sumy najwyższego z wymogów wszystkich domów maklerskich. Jednak w 2013 r. miało miejsce naruszenie norm adekwatności kapitałowej przez 5 domów maklerskich.

VII. Podsumowanie

Rok 2013 zakończył się dla domów maklerskich wzrostem wyniku finansowego netto o 920,21% w porównaniu do roku 2012. Tak istotny wzrost związany jest z osiągnięciem przez jeden dom maklerski dużo niższej straty w 2013 r. W 2013 r. wynik finansowy netto sektora z wyłączeniem w obliczeniach przedmiotowego domu maklerskiego, był o 15,74% wyższy od wyniku finansowego netto dla 2012 r. obliczonego na tych samych zasadach.

Sytuacja na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (dalej: GPW) charakteryzująca się wzrostem obrotów oraz wartości ofert pierwotnych w porównaniu do 2012 r. wpłynęła pozytywnie na kondycję finansową sektora domów maklerskich. Działalność większości z domów maklerskich koncentruje się bowiem na świadczeniu usług związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem GPW.

Sytuacja na GPW znalazła swój wyraz między innym we wzroście przychodów z działalności maklerskiej o 11,64% w porównaniu do 2012 r. Wzrost wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu o 209,59% kształtowany był zarówno wynikiem działalności prowadzonej na GPW jak i działalnością na rynku Forex.

W zakresie działalności polegającej na oferowaniu instrumentów finansowych odnotowano spadek przychodów domów maklerskich o 18,44% w stosunku do 2012 r. Wśród 25 domów maklerskich wykazujących w 2012 r. przychody z tytułu oferowania 15 wykazało spadek przychodów tego rodzaju w 2013 r.

W obszarze działalności polegającej na zarządzaniu portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, odnotowano wzrost przychodów domów maklerskich o 2,74% w stosunku do 2012 r. Wśród 20 domów maklerskich, wykazujących w 2012 r. przychody z tytułu zarządzania 13 wykazało wzrost przychodów tego rodzaju w 2013 r. W 2013 r. przychody z zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, wykazały 22 podmioty.

Szesnaście domów maklerskich poniosło stratę netto za 2013 r. wobec 23 w 2012 r. Z 51 podmiotów, które prowadziły działalność maklerską zarówno w 2012 r. jak i w 2013 r. 19 osiągnęło w 2013 r. wynik finansowy netto niższy, a 32 podmioty wyższy od wyniku finansowego netto z 2012 r.

W zakresie spełniania norm adekwatności kapitałowej należy wskazać, że pomimo wystąpienia przypadków naruszenia wymogów kapitałowych przez 5 podmiotów, kapitały domów maklerskich jako grupy znacząco przewyższały minimalne poziomy określone przez wymogi adekwatności kapitałowej. Poziom pokrycia najwyższego z wymogów na koniec 2013 r. kształtował się na poziomie 280,96%.

Spis Tabel

Tabela 1: Przychody, koszty i wyniki finansowe sektora domów maklerskich w latach 2011-2013 4

Spis wykresów

Wykres 1: Struktura przychodów domów maklerskich w 2013 r. 6

Wykres 2: Struktura przychodów z działalności maklerskiej w 2013 r. 7

Wykres 3: Struktura kosztów domów maklerskich w 2013 r. 8

Wykres 4: Kapitał własny, suma aktywów, wynik finansowy netto sektora domów maklerskich w latach 2011-2013 9

Wykres 5: Suma największego z wymogów kapitałowych oraz suma poziomów nadzorowanych kapitałów sektora domów maklerskich w okresie styczeń 2011 r. – grudzień 2013 r.10

Wykres 6: Pokrycie największego z wymogów kapitałowych kapitałami nadzorowanymi sektora domów maklerskich w okresie styczeń 2011 r. – grudzień 2013 r.11